

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNABUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 31

Lýsingarprísur fyri min: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Týsdagin 19. juni 1951

Bladið verður bllagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

25. árg.

HAVNAR-STREIKAN

Um ein lesur Nordlýsið undir og aftaná verkfallið, so finnur ein hetta orð so javnan. Tað sær út sum teir av øllum alvi vilja seta ósemju millum Havnar- og Klakksvíksfólk — millum arbeiðsmenn úr hesum báðum plássunum. Teir kalla seindra helming av verkfallinum fyri Havnarstreikuna og siga at Havnarmenn vóru teimum dýrir, og kunnu koma at verða teimum líka dýrir ella dýrari eina aðra ferð.

Nordlýsið setir upp sum nakad ið er givið, at um arbeiðsmenn í Føroyum eina aðra ferð vilja krevja rætt sín, so vilja Klakksvíkingar ikki taka lut í hesum kravi. At skilnaði kom millum arbeiðarar undir verkfallinum, var ógvuliga ódramligt, men at teir aftur kunnu fylkjast tora vit at lita á. Um arbeiðsmenn skulu vera sterkir mugu teir standa saman, bert tá kann tað eydnast teimum at gera rætt sín galdandi.

Tað fyrsta F. A. nú má gera, er at smíða allar arbeiðsmenn í eitt so sterkt felag, at tað ikki verður sprongt í fyrstu atlløgu.

Tær fyrstu treytirnar eru tær, at Fiskimannafelögin og F. A. skulu arbeiða saman, allir sáttmálar mugu ganga út isenn. Vit vita, at Suðuroyar fiskimannafelag hevur havt hetta á máli fleiri ferðir, men hevur tað tíverri ikki eydnast teimum enn.

Fáa vit hetta framt, at arbeiðsmaðurin og fiskimaðurin kemur at standa sum ein heild, er nogv vunnið.

Nordlýsið kallar sín politikk fyri landspolitikk, vit kalla hann fyri spjæðingapolitikk. Hetta blað hevur tikið eina so ljóta stöðu, at sjálvt Dimma og Dagblaðið ið bæði eru fastgrógvín í hetta biksvarta afturhaldslandsstýri, ikki kann setast upp á síðuna á tí í sínum royndum at trælka arbeiðara- og fiskimannastættin.

ohs.

VEDURLAGIÐ

Allan vegin frá Føroyum og til Grönlands er veðrið av tí besta. Útlit er fyri góðum veðri; bert lítið lot í einstökum stöðum, einstakir ælingar.

Føroya arbeiðarafelag hevði fund í gjárkvöldið.

Syrgilig vanlukka

Áðrenn blaðið fór til prentingar fríggjakvöldið, frættu vit, at ein ungur maður, Sune Jacobsen, var burturblivin.

Seinni um kvöldið funnu Jens Næs og Herman Joensen líkið av av honum niðri í Vágsbotni, har hann óivað er döttin út av og druknaður fríggjamorgunin.

Hann var seint úti hóskvöldið og síðst fólk vistu um hann var kl. 1.30 um náttina, tá hann segði seg at fara út at skjóta.

Sune var sonur Petru og Ernst Joensen og verður jarðaður í dag.

Fyrispurningur

Eg loyvi mær her at biðja um at fáa pláss fyri einum fyrispurningi. Sum mangur jarðabrúkarar hevur áhuga fyri at fáa frágreiðing um.

Fyri eini tíð síðani varð kunngjørt, at studningur skuldi verða latin fyri setepilr við 7 kr. sekkin. Tess vegna er tað forvitnisligt frá rætta viðkomandi at fáa at vita, um hesin studningur bert er fyri tey setepilr, ið eru keypt aðrastadni, og mögulega tey, ið ein goymir sjálvur frá árinum frammanundan.

Jarðabrúkarar.

Hungur og armóð

Vit vóru á Suðurlandinum í vár og vónaðu at fáa somikið, at vit kundu bjarga föði og klæði til konu og børn, men fiskað varð lítið vegna illveður. Eg havi nú í 30 ár verið á sjónum — flest öll eisini á Suðurlandinum — men tað illveðrið, sum verið öll hini árin, kann ikki javnmetast við tað illveðrið, sum í ár hevur leikað í bæði nátt og dag viku út og viku inn — alla tíðina.

Hevði tað verið sum fyrr og fiskimenn áttu av brutto, so finga vit ein toluliga hampuligan part; men hvørt ár dýrkur útgærdin bæði av tolli og øðrum ólíkindum, so púra einki verður eftir til okkara fyri alt stríðið.

Eg hugsaði at fara á hvalastöðina at skera mær nakara tvöstbitar, so kona og børn kundu eiga dögurdamat, meðan eg royni at fara til Grönlands at vita, um eg fáí nakrar krónur har.

Eg spyrji hvat prís vit fáa fyri Grönlandsfiskin; men vit fáa einki at vita.

Eg veit ikki, hvussu kona og børn skulu liva. Á hvalastöðina

fór eg ikki; tí eg sá niður í eitt blað, og eg má ógvast yvir tann ræðuliga høga tvöstprís.

Tað er ikki fyri fáatekar fiskimenn at keypa tvöst fyri 30 oyru pundið — 100 pund 30 kr.

Fyrr finga menn 100 pund av tvösti fyri eina krónu. Ja, eg havi enn tá heyr, at tey fyrstu árin kostaðu 100 pund av tvösti ikki meira enn 40 oyru. Altso ein króna í dag er lítið meira verd enn eitt eittoyra fyri nøkrum árum síðani. Eg noyðist at spyrja teir, sum landinum stýra, hvat teir ætla okkum fiskimonnum og okkara familjum at liva av — ella um teir ætla, at vit skulu doyggja í hungri í vetur. Eg talaði við sóknarstýrisformannin nú ein dagin um arbeið upp á veg komandi vetur. Hann svaraði mær, at tað núverandi Landsstýrið hevur minkað studningin niður í nærum einki. Eg má tessvegna einaferð spyrja, um ætlanin er at vit skulu doyggja í hungri komandi vetur. Eg fari nú avstað; men sendir Harrin meg heilskapadan aftur, skulu teir, ið landinum stýra, frætta nøkur orð frá mær, áðrenn eg og kona mín, eins og aðrar fiskimannafamiljur doyggja í hungri.

Eg dugi einki at siggja uttan armóð, hungur og neyð komandi vetur. Eg loyvi mær at spyrja, um einki kann gerast til bata fyri okkum fiskimenn.

Fiskimaður.

Grönlandsskipini

Fyrstu tíðina skipini royndu í Grönlandi finga tey rættuliga nógvan fisk. Men seinni hevur veiðan ikki verið so stór, tó ymisk hjá teimum ymisku skipunum. Fleiri skip skulu landa í hesi vikuni. Tey fyrstu skipini hava soleiðis veitt frá 120—250 tons.

Aftur í ár er ein hópur av norðmonnum har yviri — umleið 60 í ár afturimóti 30 í fjór. Higartil er lítið frætt frá teimum, men frá Noreg verður sagt, at einstakir bátar hava veitt væl.

Í síðstu viku komu til Grönlands: Haraldur, Gunhild, Liljan og Kyrasteinur.

Tey flestu skipini mugu nú vera farin. »Boðasteinur« fór seinast í hini vikuni.

L.f. Grönlandsfelagið sigur frá, at pakkar, ið skulu til Grönlands mugu vera viðkomandi reiðar í hendi innan 25 juni.

»Oyrnafjall« ið fer til Grönlands um mánaðarskiftið hevur tikið salt í Ibiza og er á veg til Føroya. Teir

skulu inn í Onglandi eftir koli.

Farin av Tvöroyri eru: Vörðan, Falkur, Westward Ho, Albert, Hamranes, Godthaab, Rólant, Skarvanes, Immanuel, Trekroner, Vesturvík.

Marite og Brimnes eftir at fara. Njarðlingur fór leygardagin. Yvonna liggur á Havnini fyri ródurskaða.

Skipini

Tjaldrið kom á Havnina leygarkvöldið kl. 11. Við komu m. o. P. M. Dam, fólkatingsmaður, Einar Waag, löftingsmaður og Kjartan Mohr, borgarastjóri. Somuleiðis kom líkið av S. Chr. Hansen, Varpinum, Klakksvík, ið fyri stuttum doyði í Keypmannahavn.

Drotningin var seinkað úr Íslandi. Fór til Danmarkar kl. 10 í gjáramorgunin.

Barjama kom á Havnina leygarmorgunin.

Statens

præmieobligationslaan

Í blaðnum í dag er yvirlit yvir teir úttiknu vinnararnar av Statens præmieobligationslaan.

Tær 200.000 kr. eru vunnar av einum manni í Odense, ið hevur til arbeiðis at sópa tød. Hann tyktist ikki leggja stórvegis í allan peningin og segði seg vilja halda áfram við tød-arbeiðinum, til hann kundi halda 40 ára minningardag í hesum starvi.

Varðavígsla í Kvívík

Sunnudagin var minnisvarðin eftir J. P. Gregoriussen avdúkaður í Kvívík.

Avdúkingarröðuna helt Sverri í Kirkjubó.

Aðrir røðarar vóru Georg Hansen og Grækarið uppi í Trøð.

Sangkórið av Toftum sang bæði tá ið vígslan fór fram og aftaná.

Morgunrøðin flutti songfólkin í Toftum og við Trónda vóru umleið 150 fólk úr Havnini.

FÓT- OG HONDBÓLTUR

Úrslitini frá dystunum á Tvöroyri næststeinasta sunnudag:

I. liðini: B. 36—T. B., 1—0 til TB. Neistin—T.H., 3—2 til T.H.

II. liðini: B. 36—T.B., 2—2. Neistin—T.H., 2—0 til Neistin.

Av hesum dystum vóru I-liðdysturin í fótóliti og báðir hondbóltsdystirnir landskappingardystir.

Leygarkvöldið spældu H.B. I. og B. 36 I. lið. H.B. vann 1—0.

Sunnudagin fóru hesir landskappingardystir í hondbóliti fram í Havn:

Kvinnur: Neistin—V.B. I.: 7—1. V.B. II.—Neistin II.: 3—2.

Menn: Neistin I.—Lorvik I.: 7—2.